

σκόφα και θά θά βυζάνη σκυλλάκι (ἐκ παραμυθ.) 2) Τὸ ζῷον Γλομερίς τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Myllapedi) Θεσσ. (Βαθύρρ.): Γυρίξ' μι μιὰ πέτρα, κι ἂν βροῖσκουμι βουρβουτσέλια, δὲν ἔχ' μ' χαιρία, ἢ ἂν βροῖσκουμι γ' ρουνάκια, θά γίνουν τὰ γ' ρούνια, ἢ μερμήγια, θά γίνουν τὰ γ' δουπρόβια (βουρβουτσέλια = σκαραβαῖοι, χαιρι = προκοπή). Συνών. γουρουνί 4, γουρουνίδα 1, γουρουνίτσα 2, γουρουνόμπαρο, γουτζέλι, προβατίνα. 3) Ὁ λειμαξ, ὁ γυμνοσαλίγκαρος Εὔβ. (Κουρ.): Πέκανε τὰ γουρ'νάτσα τσαί μου ξεπατώσανε τὰ λάχανα (ἔπασαν οἱ λειμακες καὶ μου κατέφαγαν τὰ λάχανα). Συνών. βεῖλε 2, γαιδοουροσκλημέος, γκόλιαβος Α4, γυμνοκοχλιός, γυμνοσαλίγκαρος, λουμάκα, σαλιάρης, σκλημιός, σομιαλός. 4) Τὸ θαλάσσιον ὄστρεον Κόγχη τῆς Ἀφροδίτης (Concha venerea) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀφροδιτιδῶν (Veneridae), τὸ ὅποιον ὄστρεον ἀναρτοῦν εἰς τὸν λαίμον τῶν παιδίων ὡς προφυλακτικὸν κατὰ τῆς βασκανίας, ἢ χοιρίνη τῶν Ἀρχαίων, Ἀντίπαξ. Ζάκ. Ἰων. (Κρήν.) Θεσσ. (Βόλ. Τρίκερ.) Παξ. Σκῦρ.—Μ. Στεφανίδ., Ὁρολογ. δημῶδ., 19. : Τὰ γουρ'νάκια τὰ βάζουμ' γιὰ τοῦ μάτ' Τρίκερ. Συνών. βασκαντήρα 2, γουρούνα 5, γουρουνάδέλα, γουρουνάκίδα, γουρουνίτσα 3, κλάστρα, μαρίτσα, ματοπιάστρα, σβυρνιά, τζεμπουτζίκι. β) Πήλινα μικρὰ ὁμοιώματα χοιρίνης τὰ ὅποια τίθενται ἐπὶ τοῦ σάγματος ἢ τοῦ μετώπου τῶν φορηγῶν ζῶων ὡς προφυλακτικὰ κατὰ τῆς βασκανίας Ἰων. (Κρήν.) 5) Εἶδος μικροῦ χερσαίου κοχλίου ἔχοντος τὸ σχῆμα βόμβυκος Πελοπν. (Γαργαλ.) Πάρ. Συνών. κοττούλα. 6) Ὁ ἰχθύς Ὀξύνωτος ἢ κεντρίνη (Oxynotus centrina) τῆς οἰκογ. τῶν Ὀξυνωτιδῶν (Oxynotidae) Πελοπν. (Λακων.) Συνών. ἀχινόγαττος, γουρούνη 5, γουρουνόψαρο, κεντρούνη. 7) Ἡ χοιράδωσις τῶν ἀδένων τοῦ λαίμου Κρήτ. (Νεάπ. κ. ἀ.) Συνών. γουρούνη 6, χελώνη. 8) Τὸ ὀπίσθιον σαρκῶδες τμήμα τῆς κνήμης Εὔβ. (Κουρ. Ὁρ.): Μ' ἦρε ἢ πέτρα 'ς τὸ γουρ'νάτσι τσαί με ἄφησε ξερῆ Ὁρ. Συνών. γουρούνη 7. 9) Εἶδος τριχωτοῦ ἐκφύματος τοῦ δέρματος, τὸ ὅποιον πιστεύεται ὅτι ἐμφανίζεται ἐπὶ τοῦ μήπω γεννηθέντος παιδός, ἐὰν ἢ μήτηρ, ἐνῶ εἶναι ἐγκυος, ξυσθῆ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μέρους τοῦ σώματος καὶ συγχρόνως ἢ ζητήση ἢ ἐπιθυμήση νὰ φάγη κἄτι, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτύχη. Τότε τὸ ζητηθὲν πρᾶγμα ἀποτυπῶται ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου Ζάκ. Συνών. ζήτημα, θυμητικὸ, μπάλωμα. 10) Λεπιδόπτερον ἔντομον τοῦ ὁποίου ἢ παρουσία θεωρεῖται ὡς προαγγέλλουσα τὴν ἔλευσιν ἐπισκέπτου Θράκ. (Τσακίλ.) : Ἐγὼ τὸ εἶπα, ἦρτ' τὸ γ' ρουνάξ', θά φέρ' μισαφίρ'. Συνών. καντηλοσβέστης, συχαριτζίνα, συχαριάρης. 11) Τὰ φυλλάκανθα πώδη φυτὰ τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (Compositae): α) Τὸ φυτὸν Καρλινία ἢ ἀκανθωτὴ (Carlina spinosa) Ἡπ. (Μαργαρ.) Θράκ. (Διδυμότ.) Ἰθάκ. Λευκ. Πελοπν. (Κλειτορ. Μάν. Μανιάκ Χατζ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Σιβ.) β) Τὸ φυτὸν Κίρσιον τὸ κρητικὸν (Cirsium creticum) Ἡπ. (Πλάκ.) Πελοπν. (Βερεστ. Κοντογόν. Μανιάκ Μαργέλ. Χατζ.): Μᾶς πινίξαν τὸ χωράφι τὰ γουρ'νάκια καὶ μεθαύριο τὴν Ἀνοιξὴ δὲ θά μπορῆ 'κεῖ μέσα νὰ περάση φίδι Βερεστ. Συνών. γαιδοουράγκαθο. γουμαράγκαθο. γ) Τὸ φυτὸν Ἑλμινθία ἢ ἔχινοειδὴς (Helminthia echinoides) Ἡπ. (Ἄγναντ. Μελισσ.) Κρήτ. (Σέλιν.) Λευκ. Πελοπν. (Γεράκ. Κλειτορ. Κοπαν. Μάν. Μεσσην. Παιδεμέν. Τριφυλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Σιβ. Σπάρτ.) : Τὰ γουρουνά-

κια τὰ τρώμε μαζί με ἄλλα λάχανα Παιδεμέν. 'Σ τ' βίττα βάνουμ' λάπατα, παπαρούνα, τ' λαγοῦ τ' ἀφτιά, γουρ'νάκια Σπάρτ. Συνών. ἀγριοζοχός, μπαμπακιά, χοιροβότανο, χοιρολαίμι. δ) Τὸ φυτὸν Πικρίς ἢ ἀκανθώδης (Picris spinosa) Ζάκ. (Κερ.) Ἰθάκ. Πελοπν. (Γαργαλ. Τριφυλ.) Συνών. χοιροβότανο. ε) Τὸ φυτὸν Ἄρκειον τὸ μεῖζον (Lappa majus) Θράκ. (Διδυμότ.) 12) Παιδιὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐντὸς λάκκου τίθενται οἱ ἀκανθώδεις καρποὶ τῆς πόας Καρλινίας μεγέθους καρύου, παριστάνοντες χοιρίδια· τούτους φυλάττει διὰ ξύλου εἰς τῶν παικτῶν, παριστάνων τὸν χοιροβοσκόν, καὶ ἐμποδίζει τοὺς συμπαίκτης του, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν διὰ ράβδου νὰ ἐξάγουν ἐκ τοῦ λάκκου τοὺς ἀκανθώδεις καρποὺς Θράκ. (Διδυμότ.) Συνών. γουρούνα 9.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουρ'νάξ' Ἡπ. Μακεδ. (Βέντσ.)

γουρουνάκίδα ἢ, ἐνιαχ. γουρ'νακίδα Ἀθῆν.—Μ. Στεφανίδ., Ὁρολογ. δημῶδ., 19.

Ἐκ τοῦ ὑποκορ. γουρουνάκι διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίδα.

Τὸ θαλάσσιον ὄστρεον Κόγχη τῆς Ἀφροδίτης (Concha venerea) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀφροδιτιδῶν (Veneridae), τὸ ὅποιον ὄστρεον ἀναρτοῦν εἰς τὸν λαίμον τῶν παιδίων ὡς προφυλακτικὸν κατὰ τῆς βασκανίας, ἢ χοιρίνη τῶν Ἀρχαίων, ἐνθ' ἂν. Συνών. βλ. εἰς λ. γουρουνάκι 4.

γουρουνάκος ὁ, Πελοπν. (Κοντογόν.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. γουρούνη.

Τὸ ἐνδημικὸν ἔντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαιόλαιμος (Saxicola ruberta) τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (Turdidae). Συνών. βλ. εἰς λ. γουρουνάκι.

γουρουνάλατο τό, ἐνιαχ. γουρ'νάλατο Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γουρούνη καὶ ἀλάτι.

Τὸ χονδρὸν ἄλας, τό χρησιμοποιούμενον πρὸς ἀλατισμὸν τοῦ χοιρείου κρέατος ἐνθ' ἂν. Συνών. ἀλάτι τῆς ἀλυκῆς, χοντράλατο, ἀντίθ. ἀφράλα, ἀφράλατο.

γουρουνάλειμμα τό, ἐνιαχ. γουρ'νάλειμμα Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Βερεστ. Γαργαλ. Δίβρ. Ἡλ. Λάλ. Λάμπ. Μαργέλ. Ὀλυμπ. Παιδεμέν. Τριφυλ. Πυλ. κ. ἀ.)

1) Τὸ χοίρειον λίπος ἐνθ' ἂν. : Γιόμισα με 'κεῖν' τὸ γουρ'νάλειμμα οὔλα τ' ἀγγεῖά μου καὶ δὲν ἔχω ποῦ νὰ βάλω τὸ λάδι Πελοπν. (Βερεστ.) Τὸ γουρ'νάλειμμα τὸ καίνε 'ς τὸ λυχνάρι καὶ φωτίζει Πελοπν. (Ὀλυμπ.) || Ἄσμ.

Σὲ κλαῖν' τὰ γουρ'ναλείμματα κ' οἱ γουρ'νοτσιγαρίδες (ἐκ μοιρολογ.) Πελοπν. (Βερεστ. Πυλ.) Συνών. ἄλειμμα 3 β, ἀλοιοφή 1, γλίνα 4, γουρουνάλοιοφή, γουρουνόγλινα, γουρουνόλαδο, γουρουνόλιγδα, γουρουνόλιπα, γουρουνόλιπο, γουρουνόξυγγο, λίγδα, λίπα. 2) Ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀγροῖκος Πελοπν. (Ἀνδρίτσ.): Γουρ'νάλειμμα! (ἀγροῖκε!) Συνών. εἰς λ. γουρουνάνθρωπος 2.

γουρουνάλευρο τό, ἐνιαχ. γουρ'νάλευρο Πελοπν. (Βάλτ. Βούρβουρ. Γαργαλ. Δίβρ. κ. ἀ.) γουρ'νάλιβρου Εὔβ. (Στρέπον.) Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Ὀξύν. Φωτειν. κ. ἀ.) Μακεδ. (Βόιον Κοζ.)

